

Natura 2000 -
væsentlighedsvurdering

Cykelsti Hellum - Skørping

REBILD KOMMUNE

---

14. APRIL 2021

Indhold

Projekt ID: 10411741
Ændret: 14-04-2021 10:43
Revision 1

Udarbejdet af ANTH
Kontrolleret af MHES
Godkendt af MHES

1	Indledning	3
2	Natura 2000, mål og indsatser	4
2.1	Natura 2000-plan, 2016-2021	5
2.2	Natura 2000-handleplan, 2016-2021	8
2.3	Natura 2000-handleplan, 2010-2021, fredskovpligtige arealer	9
3	Natura 2000-basisanalyse, 2022-2027	10
3.1	Hængesæk (7140)	10
3.2	Bøg på mor (9110)	11
3.3	Arter på udpegningsgrundlaget	11
4	Natura 2000 vurdering	14
4.1	Hængesæk (7140)	15
4.2	Bøg på mor (9110)	17
4.3	Arter på udpegningsgrundlaget	19
4.3.1	Habitatområde H20	19
4.3.2	Fuglebeskyttelsesområde F4	19
5	Samlet konklusion	20

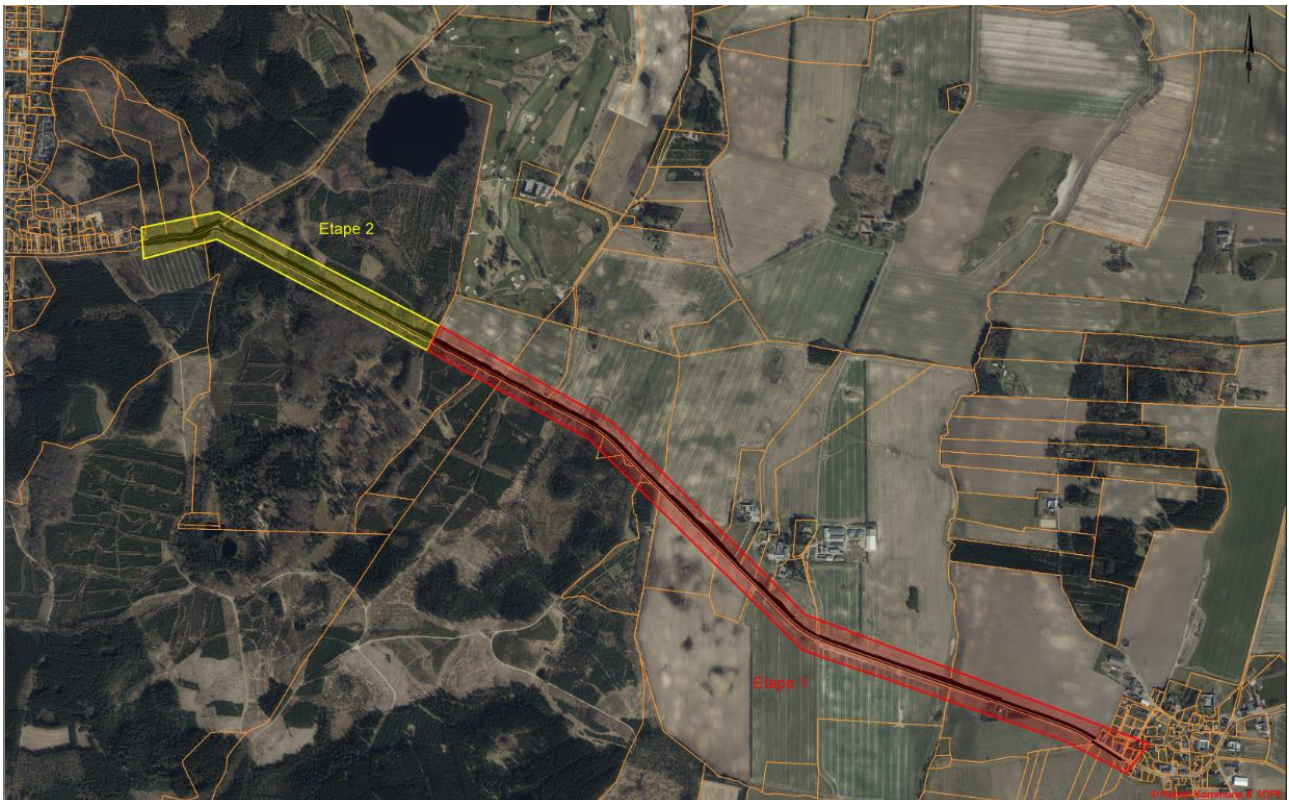
1 Indledning

Rebild Kommune ønsker at etablere en cykelsti mellem Hellum og Skørping. Projektet er delt i etape 1 og 2. Etaperne er vist på Figur 1.1

Etape 1 går på nordsiden af Skørpingvej på strækningen fra Hellum til de skovbevoksede arealer inden for fuglebeskyttelsesområde F4.

Etape 2 fører gennem fuglebeskyttelsesområde F4 på nordsiden af Skørpingvej, og herefter går den på begge sider af Jyllandsgade til Skørping by gennem habitatområde H20 og fuglebeskyttelsesområde F4.

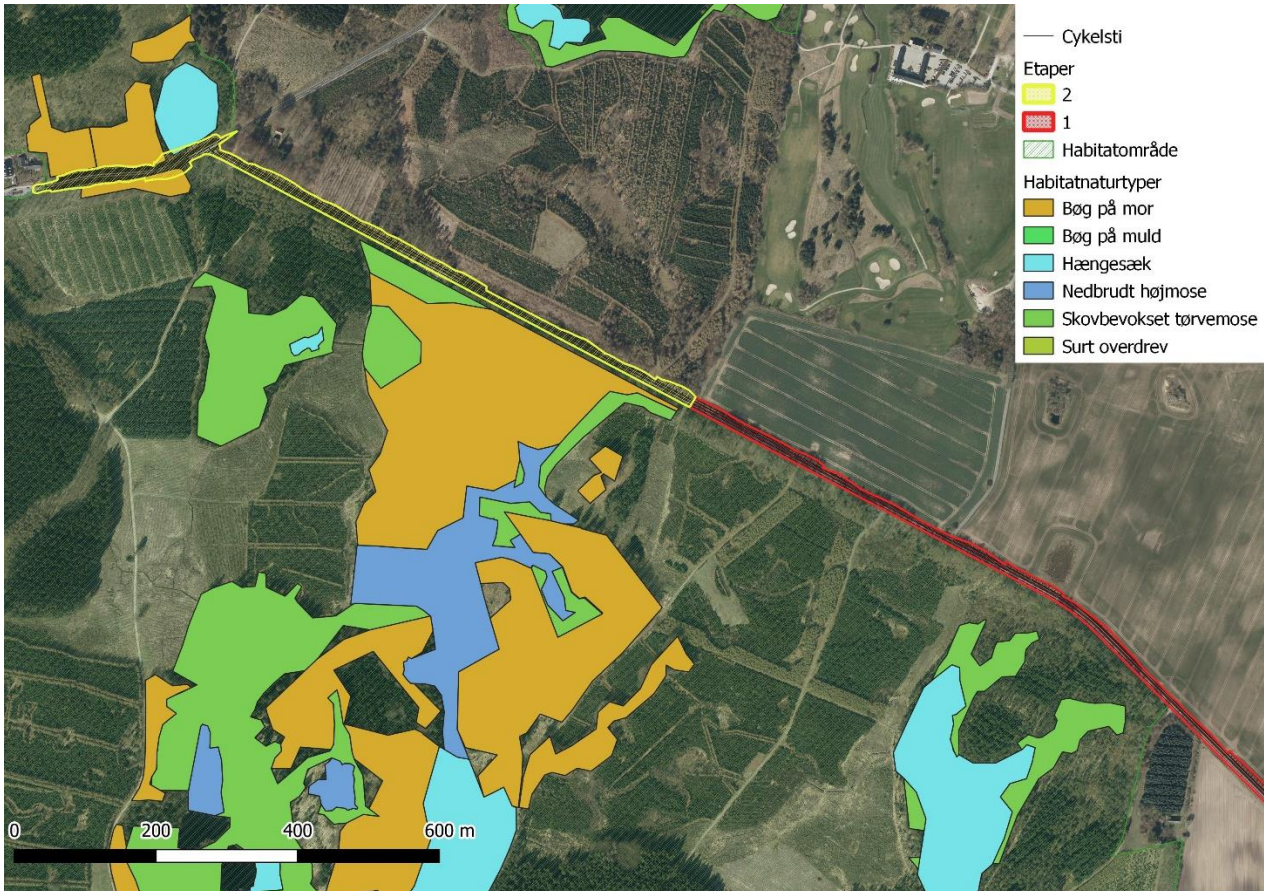
I dette notat vurderes det, om realisering af projektet kan medføre en væsentlig påvirkning af Natura 2000-område nr. 18, habitatområde H20, Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø samt fuglebeskyttelsesområde F4, Rold Skov.

Figur 1.1 Oversigtskort, etape 1 og 2 © Rebild Kommune samt Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering

Væsentlighedsvurderingen fokuserer på habitatnaturtyper fra udpegningsgrundlaget, der kan påvirkes af projektet inden for habitatområdets grænser. Projektet påvirker følgende naturtyper på udpegningsgrundlaget (se Figur 1.2):

- Hængesæk (7140) nord for Jyllandsgade.
- Bøg på mor (9110) nord for Jyllandsgade (fredskov).
- Bøg på mor (9110) nord for Jyllandsgade (ikke fredskov).
- Bøg på mor (9110) syd for Jyllandsgade (fredskov).

Figur 1.2 Oversigtskort der viser overlap med kortlagte habitatnaturtyper i habitatområde H20. © Rebild Kommune samt Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering. Den viste kortlægning af habitatnaturtyper stammer fra seneste basisanalyse.

2 Natura 2000, mål og indsatser

Habitatdirektivet og Fuglebeskyttelsesdirektivet indeholder fælles EU-regler for naturbeskyttelse. Direktiverne pålægger bl.a. medlemslandene at udpege og beskytte yngle- og rasteområder for fugle og at beskytte truede naturtyper og plante- og dyrearter, i henholdsvis fuglebeskyttelses- og habitatområder. Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper, dyre- og plantearter. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål. I Danmark fastlægger miljømålsloven rammerne for administration af de direktivmæssige Natura 2000 forpligtigelser.

Tilladelser til aktiviteter i eller uden for Natura 2000-områder må ikke medføre forringelser for områdets naturtyper og levesteder for arter, eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for.

Af Habitatbekendtgørelsen fremgår det, at der skal foretages en vurdering af om et projekt, i sig selv eller i forbindelse med andre projekter eller planer, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

En væsentlig påvirkning af et Natura 2000-område vil være, hvis en plan eller et projekt risikerer at skade bevaringsmålsætningen for det pågældende Natura 2000-område. Påvirkningen skal vurderes ud fra, om den er så væsentlig, at gunstig bevaringsstatus ikke kan opretholdes, eller at der ikke kan opnås gunstig bevaringsstatus, eller – når mere præcise mål er fastsat – de mål, som opstilles i Natura 2000-planen ikke kan opnås. Naturtyperne og arterne skal således være stabile eller i fremgang.

Natura 2000-områderne er pr. 1. november 2018 opdateret i Miljø- og fødevareministeriets reviderede habitatbekendtgørelse, som fastlægger de gældende Natura 2000-grænser. Områderne er justerede på baggrund af den politiske aftale om Naturpakken, maj 2016. De opdaterede grænser har været gældende fra 1. november 2018. Der er pligt til at beskytte de nyudpegede arealer med det samme. De arealer, der udtages, skal også beskyttes, indtil Europa-Kommissionen har godkendt de nye områdegrenser ¹. Der er ikke foretaget ændringer i afgrænsningen af habitatområde H20 eller fuglebeskyttelsesområde F4 på de arealer som projektet berører. Denne væsentlighedsvurdering tager derfor udgangspunkt i den nyeste Natura 2000 afgrænsning og udpegningsgrundlag (bilag I-habitatnaturtyper, bilag II-habitatarter og bilag I-fuglearter).

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 18:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 20		
Naturtyper:	Lobeliesø (3110)	Søbred med smårter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Højmose* (7110)
	Nedbrudt højmose (7120)	Hængesæk (7140)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Bøg på kalk (9150)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkege-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Grøn buxbaumia (1386)	Fruesko (1902)
	Bred vandkalv (1081)	Kildevældsvindelsnegl (1013)
	Skæv vindelsnegl (1014)	Bæklampret (1096)
	Havlampret (1095)	Stor vandsalamander (1166)
	Odder (1355)	Damflagemus (1318)
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 4		
Fugle:	Rørhøg (Y)	Hvæpsvåge (Y)
	Isfugl (Y)	Sortspætte (Y)
	Hedelærke (Y)	Rødrygget tømskade (Y)

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet. Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).

Væsentlighedsvurderingen er foretaget ud fra informationerne i den gældende Natura 2000-plan, Natura 2000-handleplan og Natura 2000-skovhandleplan samt den nyeste Natura 2000-basisanalyse. Nedenstående afsnit rummer relevante uddrag af disse dokumenter.

2.1 Natura 2000-plan, 2016-2021²

Nedenstående uddrag af den gældende Natura 2000-plan for Natura 2000-område nr. 18 er de relevante mål og indsats, der udgør bindende retningslinjer for myndighedernes arbejde for at sikre naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget (citerer). Den kommende Natura 2000-plan for perioden 2022-2027 udarbejdes på baggrund af basisanalysen 2022-2027.

¹ Miljøstyrelsen via link: <https://mst.dk/natur-vand/natur/natura-2000/natura-2000-omraaderne/justering-af-natura-2000-omraaderne/>

² Miljøstyrelsen, Natura 2000-plan via link: https://mst.dk/media/129851/n18_n2000plan_16-21.pdf

“...Det fremgår af Natura 2000-planen at de overordnede mål for habitatområdet er:

- At naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget opnår gunstig bevaringsstatus. Målet er, at områdets forskellighed med store uberørte skovarealer, store næringsfattige søer og højmoser, et ureguleret åløb med tilløb af vandrige, rene kildebække og omgivelser af artsrige overdrev, rigkær og det storslåede, kuperede hedelandskab ved Rebild Bakker bevares.
- Områdets mange og truede naturtyper og arter sikres. Det gælder de nationalt vigtige forekomster af bøg på morbund, bøg på kalkbund, skovbevokset tørvemose, lobeliesø og brunvandet sø samt de truede lysåbne naturtyper sure overdrev, kalkoverdrev, tørre heder, våde heder, tidvis våde enge, rigkær og aktive højmoser. Tilsvarende sikres levestederne for den nationale ansvarsart damflagermus, ligesom velegnede levesteder for de truede arter bred vandkalv og grøn buxbaumia (begge få forekomster), samt landets eneste forekomster af fruesko. Søer og vandløb i området sikres en god vandkvalitet med et varieret dyre- og planteliv.
- Arealet af ovennævnte naturtyper og levesteder øges så vidt muligt, og der skabes sammenhæng mellem de isolerede og fragmenterede forekomster og levesteder.
- Konvertering af naturtyperne nedbrudt højmose, skovbevokset tørvemose og hængesæk til aktiv højmose gennemføres hvor det skønnes muligt. Rigkær, kildevæld og højmose prioriteres på bekostning af hhv. unge ellesumpe og skovbevoksede tørvemoser (tilgroningsarealer). Levested for fruesko prioriteres på bekostning af bøg på kalk.
- Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtypen hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning, og gode sprednings og etableringsmuligheder for arterne.

Konkrete målsætninger for naturtyper og arter:

Naturtyper og arter skal på sigt opnå en gunstig bevaringsstatus.

- For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til tilstandsklasse I eller II er målsætningen, at udviklingen i deres areal og tilstand er stabil eller i fremgang.
- For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til tilstandsklasse III-V er målsætningen, at udviklingen i deres tilstand er i fremgang, således at der på sigt opnås tilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det.
- For naturtyper uden tilstandsvurderingssystem er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af naturtyperne stabiliseres eller øges.
- For arter uden tilstandsvurderingssystem og for deres levesteder er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for de udpegede arter stabiliseres eller øges, således at der er grundlag for tilstrækkelige egnede yngle- og fourageringsområder for arterne.
- Natura 2000-området bidrager til at sikre eller genoprette levesteder for en levedygtig bestand af de udpegede arter på nationalt og/eller internationalt niveau. Tilstanden og det samlede areal af levestederne for arterne isfugl, sortspætte, hvepsevåge, hedelærke, stor hornugle og rødrygget tornskade som ynglefugle sikres eller øges, således at der er tilstrækkeligt med egnede ynglesteder for arterne i området. Afgørelser i forbindelse med konsekvens vurdering baseres på en konkret vurdering.

Modstridende naturinteresser:

En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en nedprioritering af en anden naturtype eller art, og det er nødvendigt at foretage et valg.

- I området omkring Rebild Bakker prioriteres tør hede i forhold til yngre bevoksninger med bøg, således at arealer med veludviklet bøgeskov bevares.
- Især øgning af areal med højmose, rigkær og kildevæld kan betyde en inddækning af areal af habitatnaturtyperne skovbevokset tørvemose og elle- og askeskove, som er opstået ved tilgroning af tidligere lysåbne enge og moser. Hvor der er tale om unge birke- og ellesumpe, som enten er plantede eller opstået ved tilgroning af tidligere lysåbne natur, prioriteres hensynet til at genskabe større sammenhængende arealer med rigkær og højmose. Gamle og veludviklede forekomster af elle- og askeskove og skovbevoksede tørvemoser bevares dog som hovedregel.
- Rydning af skovbevoksede tørvemoser og elle- og askeskove i forbindelse med genskabelse af højmoser og rigkær kan ske under forudsætning af, at arealet af de to skovnaturtyper opretholdes på nationalt og biogeografisk niveau.
- Reduceret vandløbsvedligeholdelse vil kunne medføre hyppige og/eller længerevarende oversvømmelser med næringsrigt vand af den prioriterede naturtype kilder samt den af truede naturtype rigkær. Hvor der forekommer en sådan konflikt, skal hensynet til naturtyperne kildevæld og rigkær prioriteres.
- I forbindelse med udvidelse prioriteres højmose højerere end nedbrudt højmose, hvor det er muligt, og det vil være acceptabelt at arealet af denne naturtype falder i det enkelte område såvel som på biogeografisk niveau.
- Lysåbning for fruesko prioriteres frem for skov i kalk-bøgeskov. Oftest vil der dog være pletter med andre træarter, som kan fældes for at skabe passende lysninger for fruesko.

Generelle retningslinjer for habitatområdet:

- Myndighederne tager i deres administration af lovgivningen og deres forvaltning udgangspunkt i målsætningen for det enkelte Natura 2000-område og sikrer dermed en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget.
- Der arbejdes for at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje.
- Der arbejdes for at sikre egnede levesteder for områdets arter.
- Der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper.
- Udvidelse/sikring af levesteder fra Natura 2000-planen 2010-15 afsluttes.
- For skovnaturtyper skal sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. I særlige tilfælde kan permanent ophør af drift (urørt skov) være nødvendig for at opfylde direktivforpligtelsen.
- Indsatser gennemført i 1. planperiode (2009-2015) vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.

Områdespecifikke retningslinjer:

- Der sikres sammenhæng mellem forekomster af naturtypen kalkoverdrev, naturtypen surt overdrev og naturtypen rigkær med henblik på at gøre arealet mere robust overfor a) pludselige hændelser (f.eks. ekstreme vejrforhold), b) klimaændringer c) for at mindske randpåvirkninger fra omkringliggende landbrugsarealer eller d) for at bidrage til etablering af større driftsenheder.
- Naturstyrelsen forbereder og igangsætter i dialog med relevante kommunalbestyrelser et større projekt med fokus på at skabe sammenhæng mellem arealer med overdrev, kildevæld og rigkær i og omkring 7 ådale i Natura 2000-områderne nr. 15, 18, 22, 30, 33, 222 og 223 og med henblik på at kunne genoprette gunstig bevaringsstatus for rigkær. Projektet skal i det omfang, at det er muligt indenfor EU-Life-ordningens projektkrav bidrage til opfyldelse af vandmiljø- og klimamål. Potentielt berørte lodsejere vil blive nærmere orienteret i forbindelse med udarbejdelse af et projektforslag
- Der søges udtaget kulstofholdige lavbundsjord i tilknytning til naturtyperne rigkær og kildevæld, så der kan skabes større sammenhængende arealer samtidig med, at udtagningen bidrager til at reducere udledningen af CO₂ og et renere vandmiljø.
- Der gennemføres en grundlæggende indsats på hedearealer med henblik på forbedring af naturtilstanden ved enten efterfølgende pleje eller periodevis rydning/skrælning/afbrænding.
- Der iværksættes en bekæmpelse af invasive arter på naturtyperne tør hede, surt overdrev, tidvis våd eng, højmose, nedbrudt højmose og rigkær med fokus på arealer med en forekomst på over 10 %.
- Kommunen og offentlige lodsejere skal være særlig opmærksomme på arterne fruesko, bred vandkalv, damflagermus og grøn buxbaumia som har en væsentlig forekomst i området (jf. områdets målsætning) og er i tilbagegang.

2.2 Natura 2000-handleplan, 2016-2021³

Nedenstående uddrag af den gældende Natura 2000-plan for Natura 2000-område nr. 18 er de relevante mål og indsatser, der udgør bindende retningslinjer for myndighedernes arbejde for at sikre naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget (citater). Den kommende Natura 2000-plan for perioden 2022-2027 udarbejdes på baggrund af basisanalysen 2022-2027.

Det fremgår af § 19 a i naturbeskyttelsesloven at kommunalbestyrelsen skal iværksætte de foranstaltninger, som fremgår af handleplanen til gennemførelse af Natura 2000-planen efter lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder.

Resume af den gældende handleplan (citater):

Fuglebeskyttelsesområder:

Handleplanen for fuglebeskyttelsesområderne "Rold Skov" og "Madum Sø" beskriver den indsats, der skal igangsættes i Natura 2000-området inden udgangen af 2021.

Målet er at tilstanden og det samlede areal af levestederne for arterne isfugl, sortspætte, hvepsevåge, hedelærke, stor hornugle og rødrygget tornskade sikres eller øges således at der er tilstrækkeligt med egnede ynglesteder for arterne i området.

Indsatsen udføres af lodsejere i området og gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler. Der findes blandt andet en række tilskudsordninger, som kan søges gennem Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

Habitatområde:

Handleplanen for "Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø" beskriver den indsats, der skal igangsættes i

³ Rebild-, Mariagerfjord- og Aalborg Kommune, Natura 2000-handleplan via link: https://rebild.dk/sites/default/files/2020-10/handleplan_for_natura_2000-omraade_nr_18.pdf

Natura 2000-området inden udgangen af 2021.

Målet er, at områdets forskellighed med store uberørte skovarealer, store næringsfattige søer og højmoser, et ureguleret åløb med tilløb af vandrige, rene kildebække og omgivelser af artsrige overdrev, rigkær og det storslåede, kuperede hedelandskab ved Rebild Bakker bevares.

Indsatsen i denne planperiode er rettet mod at skabe sammenhæng mellem forekomster af naturtypen kalkoverdrev, naturtypen surt overdrev og naturtypen rigkær.

Der iværksættes bekæmpelse af invasive arter på naturtyperne tør hede, surt overdrev, tidvis våd eng, højmose, nedbrudt højmose og rigkær.

Indsatsen udføres primært af lodsejere i området og gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler. Der findes blandt andet en række tilskudsordninger, som kan søges gennem Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

Integreret LIFE-projekt:

Naturstyrelsen i samarbejde med relevante kommunalbestyrelser ansøger i 2017 om et større LIFE-projekt, der skal skabe sammenhæng mellem arealer med overdrev, kildevæld og rigkær med henblik på at genoprette gunstig bevaringsstatus for rigkær. Projektet skal i det omfang det er muligt inden for EU-LIFEordningens projektkrav bidrage til opfyldelse af vandmiljø- og klimamål. Potentielt berørte lodsejere vil blive nærmere orienteret i forbindelse med udarbejdelse af et projektforslag.

2.3 Natura 2000-handleplan, 2010-2021, fredskovpligtige arealer⁴

Handleplanerne for de skovbevoksede fredskovpligtige arealer følger en 12 års-cyklus og første planperiode for disse løber fra 2010- 2021. Indsatsen kan derfor findes i den fælles Natura 2000-handleplan som Rebild Kommune, Mariagerfjord Kommune, Aalborg Kommune og Naturstyrelsen udarbejdede i 2012.

Det fremgår af handleplanen at der i 2012 var en igangværende indsats, herunder skovnaturtypebevarende drift og pleje, udlæg af urørt skov samt forbedring af hydrologi, på de fredskovpligtige arealer for at sikre skovhabitatnaturtyperne. Det fremgår samtidig at der er behov for at sikre beskyttelsesindsats for skovnatur, ved at øge arealet med de nævnte indsatser. Det skal bidrage til at bevare de ekstraordinære naturværdier samt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget.

Skovnaturtypebevarende drift og pleje

Med den skovnaturtypebevarende drift og pleje beskyttes skovnaturtyperne mod gødskning, sprøjtning og yderligere afvanding. I nogle tilfælde etableres mere naturlige vandstandsforhold. Der sikres nogle af de naturmæssigt vigtige strukturer, f.eks. vedvarende skovdække, en vis andel uforstyrret jordbund, hule og døde træer. De karakteristiske træarter for skovnaturtyperne fremmes, og invasive arter kan bekæmpes. I særlige tilfælde plejes skovnaturtyperne med gamle driftsformer såsom skovgræsning og stævning. Den samlede forventede effekt er en sikring af skovnaturtyperne. Arter som f.eks. damflagermus, Grøn Buxbaumia, sortspætte og stor vandsalamander vil få forbedret deres levesteder i kraft af bevaring af træer med hulheder samt dødt ved. Sikring af redetræer for fuglearter som hvepsevåge kan desuden være en del af den skovnaturtypebevarende drift og pleje.

Urørt skov

Udlæg til urørt skov sikrer fri dynamik og andre naturlige processer i skovens økosystem. Der vil efter en (længere) årrække typisk være mere dødt ved, flere store og hule træer, en uforstyrret jordbund samt mere naturlig hydrologi. På sigt vil der kunne ses en effekt på den flora og fauna, der er tilknyttet disse naturforhold. Den samlede forventede effekt er en sikring af skovnaturtyperne og de særlige strukturer, som knytter sig til urørt skov. Hovedparten af de

⁴ Naturstyrelsen, Natura 2000-skovhandleplan via link: https://mst.dk/media/115697/18_rolld_skov_handleplan.pdf

skovlevende arter vil få forbedrede levesteder ved udlæg til urørt skov.

Forbedring af hydrologi i skov

Lukning af grøfter, fjernelse af drænrør mv. kan være afgørende plejetiltag for fugtige skovnaturtyper som skovbevokset tørvemose og elle- og askeskov samt for visse skovlevende arter. Effekten af mere naturlige vandstandsforhold i skovnaturtyperne vil typisk være, at de karakteristiske fugtigbundsplantearter knyttet til skovnaturtyperne bliver mere dominerende og flere arter genindvandrer. Samtidig vil førnelaget blive genopbygget, hvorved CO₂ lagres og næringsstoffer tilbageholdes. Arter som f.eks. stor vandsalamander og kildevældsvindelsnegl vil typisk nyde godt af forbedret hydrologi, der kan give både flere levesteder og bedre kvalitet af de enkelte levesteder. Andre arter som odder kan mere indirekte blive tilgodeset, da øget vandstand kan medføre mindre færdsel i et område, og dermed færre forstyrrelser.

Naturstyrelsen vurderer, at sikringen af skovnaturtyperne bidrager i tilstrækkeligt omfang til at sikre velegnede levesteder på fredskovpligtige skovbevoksede arealer for følgende skovlevende arter; kildevældsvindelsnegl, skæv vindelsnegl, stor vandsalamander, damflagermus, odder, fruesko og grøn buxbaumia, isfugl, sortspætte og hvepsevåge.

3 Natura 2000-basisanalyse, 2022-2027

Basisanalysen rummer datagrundlaget for den Natura 2000 indsats som myndighederne er forpligtiget til at gennemføre for at sikre eller genoprette en række sjældne, truede eller karakteristiske naturtyper og arter af europæisk betydning. I Danmark danner basisanalysen baggrund for den videre Natura 2000-planlægning af denne indsat. Basisanalysen rummer følgende elementer:

- Kortlægning af habitatnaturtyper og levesteder for arter, som Natura 2000-områderne er udpeget for.
- Vurdering af tilstand og foreløbig vurdering af trusler.
- Et resumé, som på kortbilag angiver beliggenheden af de kortlagte arealer og tilstanden.

Den nyeste basisanalyse er offentliggjort i december 2020 og skal danne grundlag for de kommende Natura 2000-planer, der skal dække planperioden 2022-2027.⁵

Det fremgår af basisanalysen at de fleste lysåbne naturtyper har været kortlagt tre gange (2004-06, 2010-12 og 2016-19) andre kun i forbindelse med de seneste to kortlægninger. Skovnaturtyperne har været kortlagt to gange (2005-12 og 2016-19).

3.1 Hængesæk (7140)

Uddrag af basisanalysen (citater):

Hængesæk (7140) er en variabel naturtype, der starter eller er endt som et flydende plantedække i vand, langs søer og vandløb, i forbindelse med kildevæld eller i lavninger i kær og heder. I visse tilfælde er vandet kommet til sekundært grundet øget vandtilførsel. I en lang årrække gynger eller synker plantesamfundet, når man går på det – den fase kaldes hængesæk. Efterhånden kan hængesækken vokse sig så tyk på grund af tørvedannelse, at den ikke længere gynger eller skælver. Ved tilgroning af næringsfattig hængesæk med især sphagnumarter kan tørvelaget gradvist miste kontakt til grundvandet, og den ekstremt næringsfattige og sure mose-type, aktiv højmose (7110), udvikles, hvor vand- og næringstilførslen alene kommer via nedbøren. Ved afvanding og/eller næringsbelastning udvikler den aktive højmose sig til en degenereret udgave, der i Habitatdirektivet opfattes som en selvstændig naturtype, nedbrudt højmose (7120). På mere eller mindre kalkrig og næringsfattig bund med konstant høj grundvandstand – typisk betinget af en opadgående grundvandsstrøm – udvikles den ofte artsrige naturtype rigkær (7230), som særligt kan være rig på karplanter og mosser.

⁵ Miljøstyrelsen, basisanalyse via link: https://mst.dk/media/194130/n18-basisanalyse-2022-27-rold-skov_lindenborg-aadal_madum-soe.pdf

Naturtypen hængesæk findes spredt i Natura 2000-området. Der er ved den seneste naturtypekortlægning registreret knap 23 ha med naturtypen i området. Mellem de to seneste naturtypekortlægninger er arealet med hængesæk steget marginalt. Der har dog været nogle arealmæssige forskydninger i området, som primært skyldes en stedvist ændret registrering af naturtyperne hængesæk, højmose, nedbrudt højmose og rigkær i området. Nogle få steder, er der kortlagt nye små arealer med hængesæk, der ikke tidligere har været registreret som habitatnatur pga. en mere intensiv eftersøgning af naturtypen i området og mere præcis afgrænsning. Ved den seneste naturtypekortlægning er knap 18 ha hængesæk i god/høj tilstand og knap 5 ha i moderat/ringe tilstand. Størstedelen af arealet i god/høj tilstand har bl.a. en naturlig hydrologi, en gyngende bund og udbredt dækning af sphagnum eller bladmosser. På arealerne i moderat/ringe tilstand er lavt artsindeks med bl.a. en til flere problemarter, forekomst af vedplanter/invasive arter, tilgroning i for høj græs- og urtevegetation og/eller afvanding nogle væsentlige årsager til tilstanden. Der er ikke sket store ændringer i naturtilstanden for områdets samlede areal med hængesæk mellem anden og tredje naturtypekortlægning.

Mosetyperne hængesæk (7140) er betinget af stabil, høj vandstand af næringsfattigt vand, og opretholdelse af naturtypen under upåvirkede forhold er normalt ikke afhængig af drift eller pleje. Naturtypen kan dog være driftsbetinget i visse, særlige naturgivne situationer. Det gælder fx, hvor hængesæk er dannet ved at gro ud over kildevæld, og hvor fravær af drift på længere sigt vil resultere i tilgroning med høje urter og vedplanter.

Tilgroning udgør stedvist en trussel mod naturtypen. Områdets hængesække er på ca. 2/3 af arealet præget af tilgroning i middelhøje græsser og urter og på ca. 1/3 af arealet præget af tilgroning i høje græsser og urter, men kun omkring 1/5 af arealet med naturtypen er truet af tilgroning i vedplanter. Størstedelen af arealet er fri for invasive arter, men på omkring 1/3 af arealet er der konstateret primært spredte forekomster af invasive arter. I forhold til hydrologi har ca. 3/4 af arealet naturlig hydrologi, mens der på ca. 1/4 af arealet er registreret tegn på afvanding med svag effekt, men stadig med udbredt fugtigbundsvegetation. I en hængesæk på ca. 1 ha er afvandingen dog tydelig og er her en trussel. Der er ikke konstateret direkte påvirkning fra landbrugsdrift, bortset fra et meget lille areal.

3.2 Bøg på mor (9110)

Uddrag af basisanalysen (citater):

Bøg på mor (9110). Naturtypen bøg på mor er meget dominerende i området syd for Støvring. Ved den seneste naturtypekortlægning blev der registreret godt 702 ha bøg på mor. Arealet med bøg på mor er faldet med godt 11 ha mellem de to kortlægningsrunder. Dette skyldes primært en mere præcis afgrænsning af naturtypen i den seneste naturtypekortlægning, samt at et større areal på ca. 2 ha ved Rebild Bakker i mellemliggende periode er blevet til de lysåbne naturtyper tør hede og surt overdrev efter rydning. Dette er i overensstemmelse med Natura 2000-planen. En mere præcis afgrænsning af naturtypen er f.eks. foretaget i Torstedlund Skov, hvor fire små delarealer på samlet ca. 1,5 ha, der tidligere har været registreret som bøg på mor, ved den seneste naturtypekortlægning er vurderet til ikke at være habitatnatur.

For bøg på mor vurderes andelen af huller eller råd, store træer og liggende dødt ved at være stigende. Andelen af stående dødt ved vurderes at være stabil. Hydrologien vurderes at være af mindre betydning.

3.3 Arter på udpegningsgrundlaget

Uddrag af basisanalysen vedr. arter på udpegningsgrundlaget for habitatområdet (citater):

I Natura 2000-området er grøn buxbaumia senest eftersøgt i 2014 og i 2017. I 2017 blev arten fundet på 4 lokaliteter: 1 sted i Ersted Skov, 1 sted ved Skeldal/Bjergeskov og 2 steder i Mosskov/ved Mossø. I 2014 blev arten fundet på 5 lokaliteter: 1 sted i Brændeskov, 2 steder ved Skeldal/Bjergeskov, og 2 steder i Mosskov/ved Mossø. Det vides ikke, hvorfor arten ikke blev genfundet det ene sted ved Bjergeskov og i Brændeskov i 2017. I 2004 og 2010-2011 blev arten eftersøgt men ikke fundet i området. De flere registreringer af arten i området de senere år vurderes at skyldes en mere intensiv eftersøgning i området. Det vurderes, at der er gode forudsætninger for artens fortsatte forekomst i området, idet der er mange egnede levesteder. Den reelle udbredelse

af arten i området kendes dog ikke med sikkerhed. Der vurderes ikke at være væsentlige trusler mod artens forekomst i området.

I Natura 2000-området har fruesko to bestande ved Skindbjerg og ved Buderupholm i Nørreskoven. Bestanden ved Skindbjerg er langt den største af de to lokaliteter. Her findes det største antal skud på et lysåbent kalkoverdrev, men der er også mange skud i den nåleskov, der grænser op til kalkoverdrevet. Bestanden ved Buderupholm i Nørreskoven er etableret i lysåben skov. Begge bestande har i perioden 2004-2019 været overvåget hvert år, bortset fra 2018. Den samlede bestand af fruesko har inden for denne periode været svingende. Bestanden ved Skindbjerg har efter at have været oppe på et maksimum med ca. 2040 registrerede skud i 2016, haft et stort dyk i bestanden i 2017, hvor der samlet blev registreret ca. 1220 skud. I 2019 var bestanden steget til ca. 1610 skud. Bestanden ved Buderupholm har efter at have været oppe på et maksimum med ca. 200 skud i 2011 og ca. 160 skud i 2015, haft stort dyk i 2016 til ca. 120 skud pga. tyveri på lokaliteten. Bestanden er efterfølgende steget til ca. 130 skud i 2019. Det vurderes overordnet set, at bestanden af fruesko i Natura 2000-området i overvågningsperioden 2013-2019 er forholdsvis stabil sammenlignet med overvågningsperioden 2004-2012. Der vurderes ikke at være væsentlige trusler mod bestanden af fruesko i Natura 2000-området.

Bred vandkalv i fundet i området i 2011 ved Mossø. I 2017 blev arten eftersøgt på 8 lokaliteter i området, herunder ved Mossø. Arten blev ikke fundet. Årsagen til de manglende fund i 2017 kendes ikke. Status for artens forekomst i området kendes ikke med sikkerhed, men der vurderes at være flere egnede levesteder i form af søer med klart og brunligt vand, og derfor gode forudsætninger for artens forekomst i området. Der vurderes ikke at være væsentlige trusler mod artens forekomst i området.

Kildevældsvindelsnegl blev fundet i Natura 2000-området ved Stubberupvad i 2006 med over 10 individer. Den blev ikke genfundet ved eftersøgning bl.a. samme sted i 2012. I 2019 blev kildevældsvindelsnegl genfundet ved Stubberupvad i med et enkelt individ. Artens tilstedeværelse vurderes at være truet af tilgroning på lokaliteten ved Stubberupvad. Artens reelle udbredelse i Natura 2000-området vurderes at være ukendt. Der vurderes dog at være gode forudsætninger for artens forekomst i området, da der er flere egnede levesteder for arten.

Skæv vindelsnegl fundet i Natura 2000-området ved Stubberupvad og Torstedlund i 2006 med hhv. over 10 individer og et enkelt individ. Arten blev i 2012 genfundet i et pænt antal ved Stubberupvad. Derimod var der ingen genfund ved Torstedlund. I 2019 blev skæv vindelsnegl eftersøgt men ikke fundet ved Stubberupvad, hvilket kan skyldes tilgroning på denne lokalitet. Til gengæld blev der fundet over 10 individer ved Torstedlund. Bestanden vurderes at være truet af tilgroning på lokaliteten ved Stubberupvad. Artens reelle udbredelse i Natura 2000-området vurderes at være ukendt. Der vurderes dog at være gode forudsætninger for artens forekomst i området, da der er flere egnede levesteder for arten.

I Natura 2000-området er bæklampret senest fundet 8 steder i Lindenberg Å i 2016-2017. De 8 steder er spredt fra syd til nord i området. Et af stederne blev bæklampret registreret 2 gange i 2016. Tidligere er bæklampret registreret et enkelt sted i 2010 og 4 steder i Lindenberg Å i 2004-2005. Alle fund var syd for Støvring. Ud fra områdets karakter med mange små og middelstor vandløb vurderes der at være gode forudsætninger for artens fortsatte forekomst i området. Der vurderes således umiddelbart ikke at være trusler for arten i området.

Der er ikke foretaget overvågning af havlampret i området. Det er derfor ikke muligt at give en nærmere beskrivelse af artens forekomst eller evt. trusler for arten i området på nuværende tidspunkt.

I Natura 2000-området er der senest registreret stor vandsalamander 5 steder i 2019. Arten er registreret i 2 vandhuller øst for Rebild, 1 vandhul syd for Skørping og 2 vandhuller nord for Arden. Tidligere er der i 2009 registreret stor vandsalamander et enkelt sted i den nordligste del af området. Artens reelle udbredelse i området kendes ikke med sikkerhed. Ud fra områdets karakter med en del egnede småsøer under 5 ha., vurderes der dog at være gode forudsætninger for artens fortsatte forekomst i området.

I Natura 2000-området blev odder senest overvåget i 2017. Der blev i 2017 registreret spor/ekskrementer efter odder på 3 lokaliteter i området ved Lindenberg Å: i den sydligste ende af området, ved Thingbæk Kalkminer, og i den nordligste ende af området ved Håls Bro. Det er samme antal steder som ved den forrige overvågning

2011 og et sted mindre end i 2004. Det vurderes, at arten benytter området i større grad end illustreret ved overvågningen, og ud fra områdets karakter med mange små og middelstore vandløb, søer og uforstyrrede skjulesteder vurderes der at være gode forudsætninger for artens fortsatte forekomst i området. Der vurderes således umiddelbart ikke at være trusler for artens forekomst i området.

Damflagermus er i dette område ikke registreret i forbindelse med NOVANA-overvågningen 2004-2019. Arten blev eftersøgt på to lokaliteter i området i 2014, ved Madum Sø og ved Estrup Dam, men uden resultat. Natura 2000-området omfatter Thingbæk kalkminer, der er en kendt overvintringslokalitet for arten. Det vurderes, at arten benytter området i forbindelse med fouragering og yngel i større grad end illustreret af overvågningen. De store arealer med søflade og skov i området samt overvintringslokaliteten i Thingbæk kalkminer vurderes at give gode forudsætninger for forekomst af damflagermus. Der vurderes således ikke at være trusler for artens forekomst i området.

Uddrag af basisanalysen vedr. arter på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet (citater):

I fuglebeskyttelsesområde nr. 4 er der kortlagt 1 levested for rørhøg ved Gravlev Sø. Levestedet er i god tilstand og er karakteriseret ved, at der er et stort areal med veludviklet rørsump og ganske våde jordbundsforhold på trods af tydelig afvanding i form af grøfter. På baggrund af det store sammenhængende ådalsområde ved Gravlev med god vanddækning er der gode muligheder for en ynglebestand i området. Der vurderes således ikke, at være aktuelle trusler mod forekomsten af rørhøg i dette område.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 4 er hvepsevåge kun overvåget i 2018, hvor der blev registreret 6 ynglepar. Hvepsevåge foretrækker arealer med ældre løvskov til redestedet, og arten trives med de store sammenhængende skove med indslag af større skovlysninger der findes i området. Arten havde i 2018 territorier i nærheden af Ersted Skov, Kærbjerg Skov, Gravlev Ådal og omkring Store Økssø. Derudover var der et par i den sydlige del omkring hovedvejen. På baggrund af artens krav til et ynglehabitat vurderes der at være gode arealer med velegnede levesteder med store sammenhængende skove med indslag af ældre løvskov i disse Fuglebeskyttelsesområder. Der vurderes på den baggrund ikke at være lokale trusler for arten i dette område.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 3 og 4 er isflugl kun overvåget i 2018, hvor der blev registreret et enkelt ynglepar i hvert af områderne. Arten yngler langs bredderne af Madum Sø og langs bredderne af Lindenberg Å mellem Gravlev og Rold Vesterskov. På baggrund af artens krav til et ynglehabitat vurderes der at være gode arealer med velegnede levesteder med skrænter langs vandløb og søer i disse fuglebeskyttelsesområder. Der vurderes på den baggrund ikke at være lokale trusler for arten i dette område.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 3 og 4 er sortspætte kun overvåget i 2018, hvor der blev registreret hhv. 0 og 6 ynglepar i hvert af områderne. Sortspætte foretrækker arealer med højstammet bøgeskov til redested, og arten trives med de store sammenhængende skove med indslag af ældre nåleskov og løvskov der findes i området. Arten havde i 2018 territorier i Hesselholt Skov, Kærbjerg Skov, Ersted Skov og Nørlund Skov samt ved Store Økssø og i skovene i den nordlige del af Rold Skov. På baggrund af artens krav til et ynglehabitat vurderes der at være gode arealer med velegnede levesteder med store sammenhængende skove med indslag af ældre nåleskov og løvskov i disse fuglebeskyttelsesområder. Der vurderes på den baggrund ikke at være lokale trusler for arten i dette område.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 4 er hedelærke kun overvåget i 2018, hvor der blev registreret 17 ynglepar. Arten er afhængig af en kontinuerlig renafdrift i området, da forholdene herefter giver optimale rede- og fourageringsmuligheder i en kort årrække. Arten findes spredt i hele området med de største tætheder i Rold Østerskov, Rold Vesterskov samt Torstedlund Skov. Det må dog formodes, at bestanden flytter en del rundt i takt med at tidligere yngleområder vokser til med vedplanter. Der findes mange små og store lysåbne arealer samt renafdrifter med et varieret fødeudbud i dette område. Således vurderes der at være gode muligheder for en ynglebestand af hedelærke i dette fuglebeskyttelsesområde. Lokalt vurderes der ikke at være væsentlige, aktuelle trusler for artens yngleforekomst.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 4 er rødrygget tornskade kun overvåget i 2018, hvor der blev registreret 15 ynglepar. Arten er afhængig af en kontinuerlig renafdrift i området, da forholdene herefter giver optimale rede- og

fourageringsmuligheder i en kort årrække. Arten findes spredt i hele området med de største tætheder i Ersted Skov og Jægerborg Skov. Det må dog formodes, at bestanden flytter en del rundt i takt med at tidligere yngleområder vokser til med vedplanter. Der findes mange små og store lysåbne arealer samt renafdrifter med et varieret fødeudbud i dette område. Således vurderes der at være gode muligheder for en ynglebestand af rødrygget tornskade i dette fuglebeskyttelsesområde. Lokalt vurderes der ikke at være væsentlige, aktuelle trusler for artens ynglefremkomst.

4 Natura 2000 vurdering

I dette afsnit vurderes projektets påvirkning af:

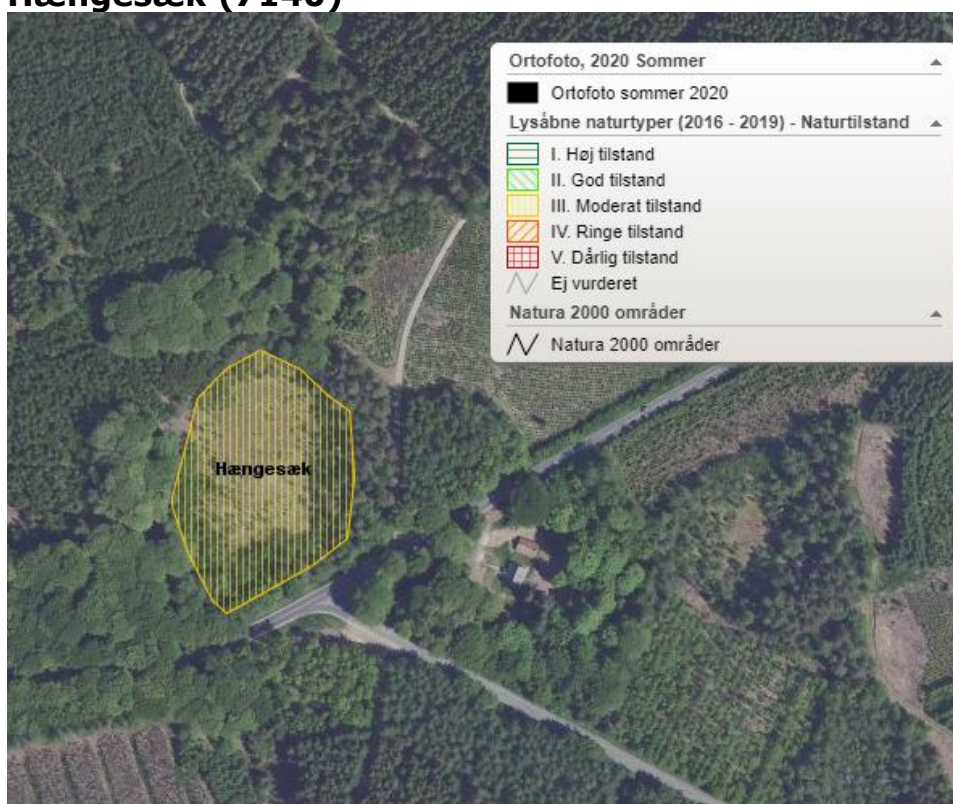
- Hængesæk (7140) nord for Jyllandsgade (§3 beskyttet). Omfattet af Natura 2000-plan 2016-2021 samt Natura 2000-handleplan.
- Bøg på mor (9110) nord for Jyllandsgade (fredskov). Omfattet af Natura 2000-plan 2010-2021 for fredskovspligtige arealer samt Natura 2000-skovhandleplan.
- Bøg på mor (9110) nord for Jyllandsgade (ikke fredskov). Omfattet af Natura 2000-plan 2016-2021 samt Natura 2000-handleplan.
- Bøg på mor (9110) syd for Jyllandsgade (fredskov). Omfattet af Natura 2000-plan 2010-2021 for fredskovspligtige arealer samt Natura 2000-skovhandleplan.

Derudover vurderes påvirkningen af arter på udpegningsgrundlaget. Projektets overlap på Figur 1.2.

Der vurderes alene på anlægsfasen og de naturarealer der inddrages i projektet. Arealerne ligger op ad eksisterende vej og det antages derfor at anlægsarbejdet kan udføres fra vejen, så naturarealerne ikke påvirkes yderligere ved anlægsarbejdet.

Driftsfasen påvirker ikke naturtyperne. Forstyrrelsen på arter som følge af cyklister på cykelstien i driftsfasen vurderes at være ubetydelig sammenlignet med den eksisterende og fortsatte motoriserede anvendelse af Skørpingvej og Jyllandsgade.

4.1 Hængesæk (7140)

▼ Lysåbne naturtyper

Naturtype navn:	Hængesæk
Naturtype kode:	7140
Naturtype procent:	100
Naturtype procent:	100
Artsindeksklasse:	4
Strukturindeksklasse:	2
Naturtilstand:	III. Moderat tilstand
Dato:	2018-06-21 00:00:00.0
AktID:	817633
Direkte påvirkning:	1: 0%
Tilgroning med græs/urter 15-50 cm:	4: 30-75%
Tilgroning med græs/urter >50 cm:	1: 0-5%
Tilgroning med vedplanter:	3: 10-25%
Hydrologi:	2

Figur 4.1 Basisanalyse 2022-2027, registreringsdata for hængesæk nord for Jyllandsgade. © Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering⁶

Der er tilgængelige kortlægningsdata for arealet fra perioderne 2004-2006, 2010-2012 samt 2016-2019. Datagrundlaget viser, at artsindeksindekset er faldet fra 2 til 4. Området er under øget tilgroning og den samlede naturtilstand er faldet fra god til moderat mellem kortlægningsperioderne 2004-2006 og 2010-2012 og fastholdt i moderat tilstand ved kortlægningen i 2016-2019 fordi artsindeksklassen er forværret. Det kortlagte areal er øget mod øst og sydøst i kortlægningsperioden 2010-2012 og øget mod nordvest ved kortlægningen i 2016-2019. Arealet er privatejet og udvikling af området mod en bedre naturtilstand, jf. målsætningen i den gældende Natura 2000-plan afhænger af en frivillig indsats fra lodsejer som beskrevet i Natura 2000-handleplanen.

Hængesæk er ikke en prioriteret naturtype.

⁶ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3basis2020>

Det kortlagte areal udgør 8.393 m² for det konkrete polygon. Ved realisering af cykelstiprojektet inddrages et areal på 120 m² der svarer til 1,4 % af det kortlagte polygon. Den konkrete påvirkning af hængesækken sker i den yderste rand ud mod Jyllandsgade og ikke i de retninger, hvor det kortlagte areal er udvidet ved de seneste kortlægninger. Det yderste areal, der påvirkes ved projektet, vurderes ikke at have et højt potentiale for at øge det kortlagte areal fordi Jyllandsgade udgør en naturlig afgrænsning mod syd. Inddragelse af det konkrete areal vurderes ikke at forhindre en plejeindsats med henblik på at forbedre den samlede naturtilstand til god eller høj tilstand.

Der er ikke kendskab til yderligere planer eller projektet, der medfører en påvirkning og indskrænkning af det konkrete kortlagte polygon.

Det fremgår af basisanalysen 2022-2027, at det samlede kortlagte areal med hængesæk er knap 23 ha inden for Natura 2000-område nr. 18.

Inddragelse af et areal på 120 m² svarer til 0,05 % af det samlede kortlagte areal med hængesæk.

Det fremgår af den nyeste habitatvejledning fra december 2020⁷ at (citat):

Der er ikke domspraksis for så vidt ikke-prioriterede naturtyper og levesteder for arter (status 2020). Det må antages, at hvad angår ikke-prioriterede naturtyper eller levesteder for arter, vil det efter en konkret vurdering kunne medføre, at en reduktion af naturtypens eller levestedets areal inden for Natura 2000-området kan være større end 0,5 % af naturtypens eller levestedets areal, uden at det betragtes som skade på Natura 2000-områdets integritet.

Det vil dog forudsætte, at de konkrete forhold i det berørte Natura 2000-område ikke taler imod en sådan arealreduktion, f.eks. at der ikke er tale om levesteder, der har afgørende værdi for en arts forekomst i området. Det vil samtidig være en forudsætning, at naturtypen eller levestedet er stabilt eller i udbredelse, jf. Natura 2000-planen.

Det samlede kortlagte areal med hængesæk inden for Natura 2000-område nr. 18 er steget marginalt mellem de seneste kortlægninger jf. basisanalysen. Samtidig er det areal som inddrages << 0,5% af forekomsten i habitatområdet, som er en grænse der henvises til i vejledningen og nylige afgørelser fra EU domstolen.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at en realisering af projektet ikke kan medføre en væsentlig påvirkning af habitatnaturtypen hængesæk (7140) inden for Natura 2000-område nr. 18.

---

⁷ Habitatvejledningen, Miljøstyrelsen 2020 via link: <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2020/12/978-87-7038-248-9.pdf>

4.2 Bøg på mor (9110)

Skovnaturtyper

Naturtype navn:	Bøg på mor
Naturtype kode:	9110
Naturtype procent:	100
AktID:	770188
Træer med huller eller råd:	4: >10
Store træer:	4: >10
Liggende dødt ved:	4: >10
Hydrologi:	0
Dato:	2016-05-25 00:00:00.0

Figur 4.2 Basisanalyse 2022-2027, registreringsdata for bøg på mor nord for Jyllandsgade (østlige polygon). Fredskov. © Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering ⁸

Skovnaturtyper

Naturtype navn:	Bøg på mor
Naturtype kode:	9110
Naturtype procent:	100
AktID:	770192
Træer med huller eller råd:	4: >10
Store træer:	4: >10
Liggende dødt ved:	3: 6-10
Hydrologi:	0
Dato:	2016-05-25 00:00:00.0

Figur 4.3 Basisanalyse 2022-2027, registreringsdata for bøg på mor nord for Jyllandsgade (vestlige polygon). Ikke fredskov. © Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering ⁹

⁸ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3basis2020>

⁹ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3basis2020>

Skovnaturtyper	
Naturtype navn:	Bøg på mor
Naturtype kode:	9110
Naturtype procent:	100
AktID:	817625
Træer med huller eller råd:	4: >10
Store træer:	4: >10
Liggende dødt ved:	4: >10
Hydrologi:	0
Dato:	2018-06-18 00:00:00.0

Figur 4.4 Basisanalyse 2022-2027, registreringsdata for bøg på mor syd for Jyllandsgade. Fredskov. © Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering ¹⁰

Der er tilgængelige kortlægningsdata for arealet fra perioderne 2005-2012 samt 2016-2019 for de 3 kortlagte polygoner. Datagrundlaget viser, at antallet af store træer med huller, antallet af store træer generelt samt mængden af liggende dødt ved er øget markant mellem de to kortlægningsperioder inden for alle 3 polygoner.

Arealet længst mod nord inden for det kortlagte fredskovspligtige areal nord for Jyllandsgade er reduceret ved den seneste kortlægning. Det kortlagte fredskovspligtige areal syd for Jyllandsgade er øget op mod Jyllandsgade ved seneste kortlægning. Arealet er privatejet og udvikling af området mod en bedre naturtilstand, jf. målsætningen i Natura 2000-plan 2016-2021 samt Natura 2000-planen 2010-2021 for de fredskovspligtige arealer afhænger af en frivillig indsats fra lodsejer, som beskrevet i Natura 2000-handleplanerne. Jf. tilgængelige oplysninger fra Miljøstyrelsen er der ikke søgt om tilskud eller givet tilsagn til disse indsatser inden for de 3 kortlagte polygoner¹¹. De kortlagte arealer vurderes dog ud fra seneste kortlægningsdata at være i en udvikling hen mod en opfyldelse af målsætningen om en god eller høj naturtilstand.

Bøg på mor er ikke en prioriteret naturtype.

Det kortlagte areal udgør samlet set 20.216 m² for de 3 polygoner. Ved realisering af cykelstiprojektet inddrages et areal på 910 m² der svarer til 4,5 % af areal i de tre polygoner.

Den konkrete påvirkning af de 3 kortlagte områder sker i den yderste rand ud mod Jyllandsgade og vurderes ikke at have et højt potentiale for at øge det kortlagte areal, fordi Jyllandsgade udgør en naturlig afgrænsning. Inddragelse af det konkrete areal vurderes ikke at forhindre en plejeindsats med henblik på at forbedre den samlede naturtilstand gennem indgåelse af aftaler om skovnaturtypebevarende drift eller urørt skov. Naturtyperne bøg på mor (9110), bøg på muld (9130), bøg på kalk (9150), egeblandskov (9160) og stilkegekrat (9190) vurderes jf. basisanalysen ikke direkte at være afhængige af hydrologiske forhold, hvorfor forbedring af de hydrologiske forhold ikke nævnes som en potentiel indsats her.

Der er ikke kendskab til yderligere planer eller projektet, der medfører en påvirkning og indskrænkning af de 3 kortlagte polygoner.

Det fremgår af basisanalysen 2022-2027 at det samlede kortlagte areal med bøg på mor er 702 ha inden for Natura 2000-område nr. 18.

Inddragelse af et areal på 910 m² svarer til ca. 0,01 % af det samlede kortlagte areal med bøg på mor

Det fremgår af den nyeste habitatvejledning fra december 2020¹² at (citater):

Der er ikke domspraksis for så vidt ikke-prioriterede naturtyper og levesteder for arter (status 2020). Det må antages, at hvad angår ikke-prioriterede naturtyper eller levesteder for arter, vil det efter en konkret vurdering kunne medføre, at en reduktion af naturtypens eller levestedets areal inden for Natura 2000-området kan være

¹⁰ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3basis2020>

¹¹ <https://miljoegis3.mim.dk/spatialmap?profile=privatskovtilskud>

¹² Habitatvejledningen, Miljøstyrelsen 2020 via link: <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2020/12/978-87-7038-248-9.pdf>

større end 0,5 % af naturtypens eller levestedets areal, uden at det betragtes som skade på Natura 2000-områdets integritet.

Det vil dog forudsætte, at de konkrete forhold i det berørte Natura 2000-område ikke taler imod en sådan arealreduktion, f.eks. at der ikke er tale om levesteder, der har afgørende værdi for en arts forekomst i området. Det vil samtidig være en forudsætning, at naturtypen eller levestedet er stabilt eller i udbredelse, jf. Natura 2000-planen.

Arealet med bøg på mor er faldet med godt 11 ha mellem de to kortlægningsrunder jf. basisanalysen. Dette skyldes primært en mere præcis afgrænsning af naturtypen i den seneste naturtypekortlægning, samt at et større areal på ca. 2 ha ved Rebild Bakker i mellemliggende periode er blevet til de lysåbne naturtyper tør hede og surt overdrev efter rydning. Dette er i overensstemmelse med Natura 2000-planen, som således prioriterer denne naturtype ("bøg på mor") lavere end andre naturtyper.

På baggrund af ovenstående vurderes det at en realisering af projektet ikke kan medføre en væsentlig påvirkning af habitatnaturtypen bøg på mor (9110) inden for Natura 2000-område nr. 18.

4.3 Arter på udpegningsgrundlaget

4.3.1 Habitatområde H20

Arealerne på begge sider af Jyllandsgade, som inddrages ved projektet, ligger umiddelbart op ad eksisterende vej og er dermed i forvejen udsat for vedvarende forstyrrelser og støj fra motoriseret kørsel. Alene af den grund vurderes arealerne ikke at udgøre væsentlige potentielle levesteder for arterne stor vandsalamander, odder og damflagermus, der er anført på udpegningsgrundlaget for habitatområde H20. Jf. den nyeste kortlægning er der ikke konkrete artsregistreringer eller levestedsregistreringer for de arter, der er anført på udpegningsgrundlaget for habitatområdet, inden for de områder langs Jyllandsgade, der påvirkes ved realisering af projektet. De nærmeste registreringer er stor vandsalamander er syd for Skørping By. De øvrige artsregistreringer ligger primært omkring Lindemborg Å i Gravlev ådal. Stor vandsalamander er dog en vidt udbredt art i Himmerland og kan derfor være overset. Det vurderes dog at projektets ikke kan medføre væsentlige påvirkninger på stor vandsalamander, uanset om arten måtte forekomme i området. De nærmeste registreringer af fruesko findes i områderne nord for Skørping¹³. Det vurderes ikke relevant at vurdere arter på udpegningsgrundlaget, der kun er knyttede til vandløb og søer som bred vandkalv, havlampret og bæklampret.

Basisanalysen konkluderer, at arter på udpegningsgrundlaget for habitatområdet som f.eks. damflagermus, Grøn Buxbaumia, sortspætte og stor vandsalamander vil få forbedret deres levesteder i kraft af bevaring af træer med hulheder samt dødt ved. Sikring af redetræer for fuglearter som hvepsevåge kan desuden være en del af den skovnaturtypebevarende drift og pleje. Som beskrevet i afsnit 4.2 vil realisering af projektet ikke forhindre gennemførelse af skovnaturtypebevarende drift og pleje inden for de kortlagte polygoner med bøg på mor.

4.3.2 Fuglebeskyttelsesområde F4

Arealerne nord for Skørpingvej samt på begge sider af Jyllandsgade, som inddrages ved projektet, ligger umiddelbart op ad eksisterende veje og er dermed udsat for vedvarende forstyrrelser og larm fra motoriseret kørsel. Alene af den grund vurderes arealerne ikke at udgøre potentielle levesteder for de fugle, der er anført på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F4. Jf. den nyeste basisanalyse er der ikke konkrete artsregistreringer eller levestedsregistreringer for de fuglearter, der er anført på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F4, inden for de områder, der påvirkes langs Skørpingvej samt Jyllandsgade ved realisering af projektet. De nærmeste registreringer er i skovene omkring Madum Sø, herunder Kærbjerg Skov samt Store Arden Skov.

¹³ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3basis2020>

På baggrund af ovenstående vurderes det at en realisering af projektet ikke medfører en væsentlig påvirkning af arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 18.

5 Samlet konklusion

Vurderingen viser, at realisering af projektet ikke kan medføre en væsentlig påvirkning af habitatnaturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for habitatområde H20 og fuglebeskyttelsesområde F4. Projektet forhindrer ikke gennemførelse af mål og indsatser i de gældende Natura 2000-planer eller de gældende Natura 2000-handleplaner for lysåbne naturtyper samt fredskovspligtige og ikke fredskovspligtige arealer.

Det vurderes samlet set at realisering af projektet ikke vil skade Natura 2000 området integritet fordi bevaringsmålsætningerne for habitatnaturtyper og – arter på udpegningsgrundlaget ikke påvirkes væsentligt.